

Til

Styret v/Nord universitet

Rektor Bjørn Olsen

Prosjektgruppa i studiestedsstrukturprosjektet

Innspill til prosjektet fra et samlet fagmiljø ved Nord universitet, Namsos

Innhold

Innledning	2
Universiteter og høgskolers betydning for regional utvikling – samfunnsoppdraget og studiestedene	2
Faglig robusthet og kritisk masse.....	3
Utviklingstrekk ved studiested Namsos og studiestedets posisjon i FSH og Nord universitet.....	5
Kriterier for fremtidig studiestedsstruktur	7
1. Forskning av høy kvalitet	7
2. Høy kvalitet i utdanningen og stimulerende læringsmiljø.....	7
3. Høy attraktivitet for ansatte og studenter.....	8
4. Kunnskaps- og forskningsbasert utvikling i regionen.	9
5. Regionalt engasjement og bidrag.	9
6. Hvor det er viktig for oss å være ut i fra vår strategi	11
Oppsummering	12
Referanser.....	12

Innledning

Et samlet fagmiljø ved campus Namsos vil med dette komme med innspill til studiestedsstrukturprosjektet. Miljøet har i tillegg valgt å gi innspill til notatet fra dekan på FSH sin rapport i delprosjekt 2 i et eget dokument. I det foreliggende innspillet tar vi utgangspunkt i kriteriene som skal ligge til grunn for beslutningen om fremtidig studiestedsstruktur (delrapport 4) med det tillegget som ble vedtatt i styremøte på Stjørdal 11.01. I innspillet ønsker vi å fokusere på muligheter for å utvikle og styrke Nord universitet for fremtiden slik statsråd Nybø vektla i styremøtet, og da med utgangspunkt i en desentralisert studiestedsstruktur som vi mener universitetet bør utnytte som en styrke. Vi mener at måten fagmiljøet i Namsos har utviklet seg på over tid, er et godt eksempel på hvordan man kan lykkes i å utvikle et robust og sterkt fagmiljø også i distrikts Norge, og hvordan dette bidrar med utvikling og kompetanse i en ellers sårbar region slik samfunnsoppdraget til universiteter og høyskoler tilsier. Måten Universitetet i Tromsø har styrket sine studiesteder i distriktene, eksempelvis Alta, er et bevis på at dette er en fruktbar strategi. Samtidig er det viktig at beslutninger av så stor betydning som studiestedsstrukturprosjektet i Nord universitet har for en stor region, både baseres på forskning og høringer fra lokale og regionale samfunns- og samarbeidsaktører slik styret nå legger opp til. Innledningsvis vil vi derfor vise til forskning og offentlige utredninger om UHR-sektorens betydning for regional utvikling, og forskning knyttet til sentrale begrep om faglig robusthet og kritisk masse.

Universiteter og høyskoleers betydning for regional utvikling – samfunnsoppdraget og studiestedene

Økt fokus på kunnskap som sentral faktor i regionalt utviklingsarbeid har gitt UH-sektoren en sentral rolle i den regionale utviklingskonteksten (Spilling 2014, Forskningsrådet 2014). Regionen (Nordland og nordre del av Trøndelag) har stort behov for kompetanse, og det er en stor utfordring å utdanne nok helsearbeidere både lokalt, regionalt og nasjonalt. Det er spesielt viktig å være til stede regionalt/lokalt og utdanne profesjonsarbeidere i nærheten av der de bor. Arbo (2011) viser at tilgang på kompetanse i distriktene har høy sammenheng med mulighet for utdanning i nærheten, kompetansetilgangen styrkes av lokal tilstedeværelse og etter endt utdanning har mange en tendens til å bli i regionen der de har studert, særlig hvis de kommer fra samme region selv. Regionalt tilbud om høyere utdanning øker også studietilbøyeligheten i de mest utdanningsfattige delene av landet (Arbo 2011), og vurderes av praksisfeltet som viktige rekrutteringsarenaer. Forskning (Arbo 2011, Arbo og Benneworth 2007) viser at steder der det finnes universitet/høyskoler i nærheten opplever en vekst i kompetansenivå, men også innen verdiskapninga i regionen. I dette bilde har studiestedet i seg selv stor betydning, og både Norsk institutt for by- og regionforskning (Sæther et. al, 2000) og Arbo (2004) har funnet en rekke effekter av å ha lokal og regional tilknytning til UH-miljøer:

- Etterspørselseffekt. Arbeidsplasser og studenter utløser økt etterspørsel etter varer og tjenester, og aktivitetsøkning i den regionale økonomien.
- Tilbudseffekt. Studiestedene utdanner kandidater og sikrer tilgang på kvalifisert arbeidskraft, har i tillegg en stimulerende effekt på utdanningsnivået i regionen og øker studietilbøyeligheten i de mest utdanningsfattige delene av landet.
- Knoppskytingseffekt. Høyere utdanning gir opphav til nye bedriftsetableringer eller utvidelser av eksisterende virksomheter basert på kunnskap utviklet av UH-institusjonene. Forskning på lokalt definerte problemstillinger øker innovasjonsevnen.
- Magneteffekt. UH-miljøene fungerer som samlingssteder for ungdom og personer med høyere utdanning. Mange knytter bånd til studiestedet og etablerer seg der. Det er også gode politiske argumenter for å legge ny tilgrensende virksomhet til stedet.
- Nettverksbyggende effekt. UH-institusjonene skaper møteplasser og bringer mennesker sammen i kunnskapsnettverk som igjen fører til kunnskapsutvikling og kunnskapsspredning.

- Kulturell effekt. Studentgruppen og de fagansatte er ofte ressurspersoner i mange aktiviteter, og deltar i forhold til kultur- og uteliv og frivillig foreningsliv.
- Service- og problemløsningseffekt. Akademiske institusjoner bidrar til å rekruttere fagfolk og skape regional selvbevissthet. Dette er vesentlige forutsetninger for å kunne skape økonomiske fremgangsrike regioner.
- Imageeffekt. Et studiested representerer også vitenskapelig kunnskap, prestisje og framtidshåp. Studiestedene bidrar til å heve en regions status ved å gjøre den mer dynamisk og attraktiv.

Slik har Nord universitets desentrale struktur stor regional og distriktpolitisk betydning, og studiestedenes betydning og effekt på sitt omland og region bør vurderes nøye sett i lys av samfunnsoppdraget. Skal Norge dra nytte av kunnskapsproduksjon og få en god kunnskapsutvikling i hele landet vil studiestedene spille en svært sentral rolle, og utvikling av studiestedene blir en viktig oppgave fremover (Knappe 2018).

Faglig robusthet og kritisk masse

Nasjonale bestemmelser gir uttrykk for forventninger knyttet til fagmiljøers størrelse, kompetanse, sammensetning og stabilitet både relatert til forskning og utdanning (St. melding 18, «Konsentrasjon for kvalitet»). I slike dokumenter brukes begrep som «robuste fagmiljøer» og «kritisk masse» gjennomgående, noe også rapporten fra delprosjekt 2 til studiestedsstrukturprosjektet gjør. Hva kjennetegner robuste fagmiljøer, og hva er suksessfaktorer for å oppnå slike fagmiljøer? Er det slik at størrelsen på enheter (ved sammenslåing / konsentrering av institusjoner/studiesteder) er nøkkelen til mer robuste fagmiljøer?

I følge NIFU-rapport 12/2014 (Våbø og Kårstein, 2014) kan robusthet for høyere utdanning og forskning forstås som følgende:

«I politikken for høyere utdanning og forskning siktes det som regel til forhold som at utdanning og forskning holder et høyt nivå, både blant studenter og ansatte, samt at systemet, eksempelvis institusjonen eller miljøet er stabilt, at det tåler konjunkturelle svingninger».

Det er naturlig å tenke at oppnåelse og opprettholdelse av et høyt nivå, både blant studenter og ansatte, sikres ved utvalg av de flinkeste hoder, basert på stort rekrutteringsgrunnlag med tanke på både studentopptak og ansettelse av fagfolk. Omfanget av rekrutteringsgrunnlaget er selv en følge av institusjonenes attraktivitet. I en slik argumentasjon kan det tenkes at store institusjoner er mer fordelaktig enn små.

I samme rapport legges det derimot fram at begrepet robusthet innehar flere fasetter, ved henvisning til Stjernø-utvalget, som definerte robusthet som institusjonens evne til å beherske det økende spennet mellom konsentrasjon og spredning, dvs. å mestre utfordringer knyttet til konsentrasjon av ressurser og personell (sentralisering) på den ene siden, og samspill med lokale eksterne samarbeidspartner, praksisfelt og lokalsamfunn (desentralisering) på den andre siden.

Robusthet i utdanning og forskning kan ha ulike betydninger, og suksessfaktorer for å oppnå robusthet kan være forskjellige:

1) **Robusthet i forskning:**

Våbø og Kårstein (2014) viser i sin litteraturgjennomgang at det er forskjellige innsatsfaktorer for sterke forskningsmiljøer, f.eks. kompetanse, ressurser, psykologiske faktorer (motivasjon, intellekt, selvtillit), og stimulerende og utfordrende kolleger, gruppedynamikk, ambisjoner og kvalitetskultur.

Størrelsen på enheter/avdelinger kan anses som et viktig utgangspunkt for å lage produktive forskningsgrupper, men har lite betydning for høy vitenskapelig produksjon. I en nylig publisert NIFU-rapport (Aksnes et al. 2018) ble det slått fast at det ikke er noen sammenheng mellom forskningsproduktivitet (antall publikasjonspoeng) og fagmiljøers størrelse (arbeidstid knyttet til forskning i fulltids ekvivalenter) i norske utdanningsinstitusjoner, og det er heller ingen indikasjon på at det eksisterer en såkalt kritisk masse for hva som gjør et fagmiljø robust. Dette er også i tråd med flere studier (både nasjonale og internasjonale) som har blitt gjennomført på 1990-tallet, herunder en analyse av norske utdanningsinstitusjoner (Kyvig, 1995). Aksnes (2019) hevder med bakgrunn i sine analyser at man ikke bør ha forventninger om at større enheter i seg selv fører til bedre forskning. Det ingen resultater i hans studie som tyder på at det generelt vil være tilfellet. Heller ikke i tilsvarende tidligere norske og internasjonale studier. Det har vært argumentert med at fagmiljøene må ha en viss størrelse for at man skal kunne prestere på høyt nok nivå og tiltrekke seg flinke folk internasjonalt. På instituttnivå finner man ingenting som understøtter slike argumenter (Aksnes 2018, 2019). Spørsmålet om robuste forskningsmiljøer er åpenbart viktig. Men små enheter kan ha robuste miljøer innen utvalgte og spesifikke forskningstema.

2) **Robusthet i utdanning:**

Våbø og Kårstein (2014) hevder at det ikke er en enkel kausal sammenheng mellom størrelse (store enheter) og kvalitet i høyere utdanning, men at faktorer som hensiktsmessig ressursfordeling, lærer/student ratio, fokus på utdanningskvalitet og bruk av adekvat teknologi er minst like viktig. Spesiell vekt som kvalitetsindikator for høyere utdanning legges på lærer/student ratio, der man har godt empirisk belegg for at større klasser reduserer sannsynligheten til å oppnå gode resultater for den enkelte student.

I lys av dette vil vi påpeke flere mulige negative konsekvenser av reduisering av studiesteder (sammenslåing) med tanke på robusthet (i studiestedsstrukturprosjektet er det ikke gjennomført konsekvensutredning av å redusere antall studiesteder):

1) **Kompetansetap:**

Forutsetning for at en reduisering av studiesteder fører til større fagmiljøer på de resterende studiesteder er at fagmiljøene som blir relokert, flytter i sin helhet. Det er naivt å tenke at ansatte kan/vil flytte på seg i en slik prosess. Dermed er det trolig at kompetanse går tapt, og risiko for en svekkelse av robusthet både når det gjelder forskning og undervisning er stor.

2) **Faglig oppfølging av studenter:**

Suksessfaktor for robuste utdanninger med gode studentprestasjoner er bl.a. en god lærer/student-ratio. Ved sammenslåing av flere studiesteder vil studentantall øke og lærer/student-ratioen bli lavere, i alle fall på kort sikt jfr. Punkt 1.

3) **Infrastruktur:**

Ved en reduksjon av antall studiesteder vil flytting av både ansatte og studenter sette infrastruktur (kontorplasser, undervisningsrom, spesielle undervisningsrom (laboratorier, øvingssaler etc.) under sterkt press. Utbygging av bestående studiesteder vil ta tid, og i mellomtiden kan viktig kompetanse forsvinne fra studiesteder som evt. skal nedlegges eller endres. Dermed kan robusthet reduseres, og det spørres om Nord universitet har tid og råd til dette slik situasjonen er nå.

Med støtte i forskning mener vi å kunne hevde at et robust fagmiljø ikke er ensbetydende med et stort miljø (geografisk). Fagmiljø kan fremstå som robust og fungere godt selv om menneskene befinner seg på ulike steder. Derimot er god ledelse, kultur for samarbeid og moderne teknologiske

løsninger essensielt, og vi mener at nøkkelen til styrking av Nord universitet i like stor grad ligger her når fagmiljøer skal gjøres mer robuste og imøtekomme fremtidens behov.

Utviklingstrekk ved studiested Namsos og studiestedets posisjon i FSH og Nord universitet

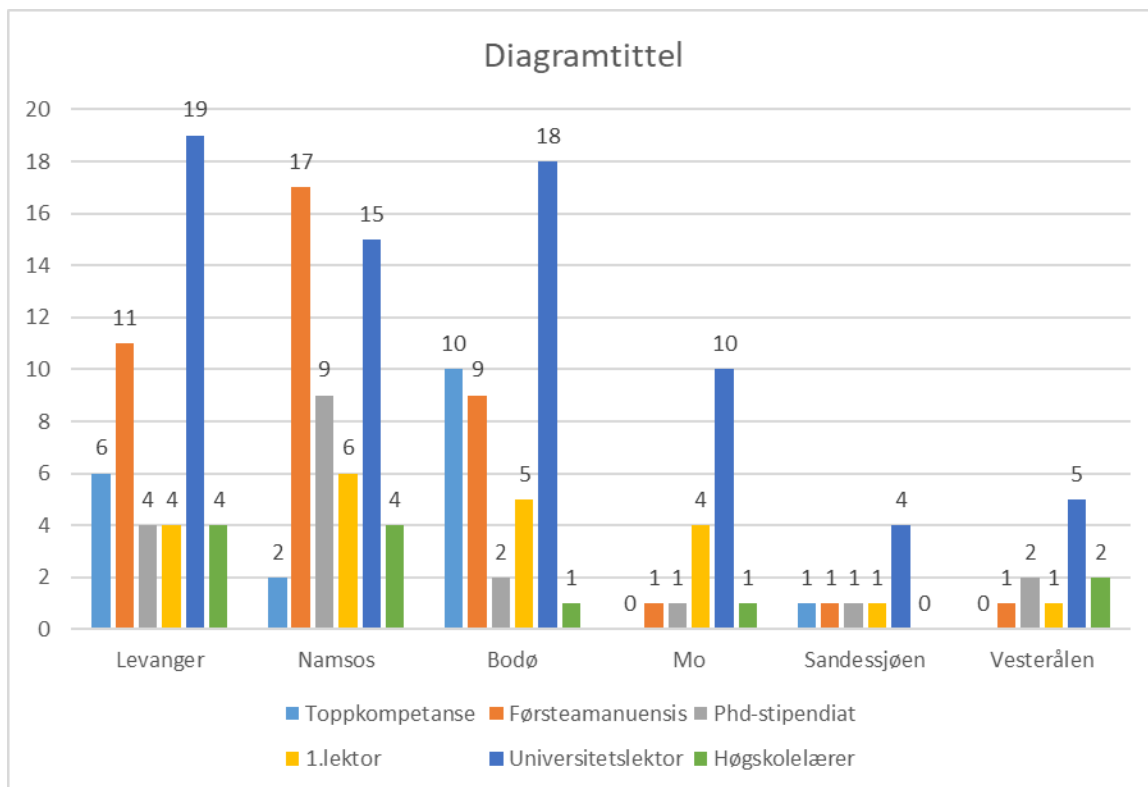
Grunnlaget for studiested Namsos går tilbake til dannelsen av Namdal sykepleierskole i 1939, som ble høgskole i 1984. På eget initiativ og i samarbeid med NTNU ble vernepleierutdanningen opprettet i 1991, og høgskolen ble fusjonert inn i Høgskolen i Nord-Trøndelag i 1994. Fagkompetansen besto i all hovedsak av ansatte med høgskolelærerbakgrunn (grunnutdanning og videreutdanning/spesialistutdanning), og mot slutten av 1990 tallet ble det satt i gang målrettede tiltak for kompetanseheving blant egne ansatte til høgskolelektor. Rundt tusenårsskiftet ble det i fagmiljøet også tatt initiativ til å få etablert farmasiutdanning i Namsos, og høsten 2001 var bachelorutdanning i farmasi en realitet. På samme måte ble det i 2015 tatt lokalt initiativ for å få etablert bachelorutdanning i paramedisin, og høsten 2018 ble de første 30 paramedic-studentene ønsket velkommen. Utover 2000 tallet økte antall ansatte med hovedfag/mastergrad raskt, og daværende dekaner på avdeling helsefag satte fra 2006 og utover i gang strategisk arbeid for å bygge førstekompetanse blant egne ansatte for å sikre kvalitet i både utdanning og forskning. Dette målrettede strategiske arbeidet har de siste tre – fire årene gitt meget god uttelling. Bare i 2018 kunne fagmiljøet i Namsos skilte med 3 disputaser (henholdsvis på farmasi, vernepleie og sykepleie) og tre opprykk til førstelektor (henholdsvis på farmasi, master i psykiske helse/sykepleie og vernepleie). Samtidig er det ved årsskiftet 2018-19 hele 9 stipendiater ved studiestedet og en ansatt i førstelektorløp, hvorav 3 forventes å disputere/levere i løpet av våren 2019.

Denne målrettede og kontinuerlige satsningen på kompetanseheving over lang tid har ført til at Namsos i dag fremstår som et av de mest robuste fagmiljøene ved Fakultet for sykepleie- og helsevitenskap. Nedenfor vises en tabell med oversikt over antall ansatte og hvilken studieportefølje FSH har på hvert av de 6 studiestedene fakultetet er representert. Her er kun tatt med gradsgivende studier.

Antall faglige ansatte. Studier på Ba og Ma-nivå

Studiested	Antall vitensk. ansatte	Studieprogram
Levanger	48	Ba sykepleie, Ma psykisk helse
Namsos	53	Ba sykepleie, Ba vernepleie, Ba farmasi, Ba paramedisin, Ma psykisk helse
Bodø	43	Ba sykepleie, Ba paramedisin, Ma klinisk sykepleie, Ma spesialsykepleie, Ma folkehelsearbeid
Mp i Rana	18	Ba sykepleie
Sandnessjøen	8	Ba sykepleie
Lofoten og Vesterålen	11	Ba sykepleie

Som tabellen viser har FSH tre større studiesteder der Namsos er det største miljøet både mht antall ansatte og bredde i utdanningstilbud på bachelornivå. Med målsetting om å styrke det tverrfaglige arbeidet, ligger forholdene ved campus Namsos godt til rette for dette med sine 4 bachelorgrader innenfor helsefagene. Samtidig viser figuren nedenfor kompetanseprofilen ved FSH sine studiesteder:

Figuren viser tydelig at FSH har tre større fagmiljø (Levanger, Namsos og Bodø), og tre mindre (Mo, Sandnessjøen og Vesterålen). Det er en uttalt målsetting å skulle styrke toppkompetansenivået i Nord. Ved FSH har Bodø flest med toppkompetanse (10) og Levanger nest flest (6). Namsos har kun to med toppkompetanse. For ordens skyld: Toppkompetansen som er gjengitt her er professor I og II, samt dosent. Data er hentet fra SAP, og kvalitetssikret med ansattøk på FSH's nettsider. Profilen viser at Namsos har et langt større miljø av førsteamanuenser (17) enn både Levanger (11) og Bodø (7). Egne ansatte med førstekompetanse er svært viktig for på sikt å oppnå stabilt toppkompetansmiljø, og hele åtte av de fast ansatte førsteamanuenser i Namsos er tilknyttet professorkvalifiseringsprogram. Å bygge kompetanse på dette nivået må anses som langsiktig, men også strategisk viktig i den betydning å sørge for tilvekst/ettervekst i kompetansen på alle nivå. Hvis en ser på tilveksten til førsteamanuensiskompetanse, altså phd-stilinger, har også Namsos flere enn både Levanger og Bodø. Samlet sett kan en vurdere kompetanseprofilen i Namsos som bærekraftig og framtidrettet i forhold til å nå målene om økt toppkompetanse. Aldersprofil er også et viktig moment med tanke på fremtiden. Etersom Namsos geografisk ligger et godt stykke utenfor større byer som har god tilgang på eksternt rekrutterte, har det vært nødvendig å planlegge langsiktig og satse på yngre ansatte som blir i regionen og som ønsker å gjøre kompetanseløft. Det har over tid utviklet seg et stabilt og godt fagmiljø som har økt bærekrafta betydelig bare de siste 2-3 årene. Dette gir utdanningene stabilitet og ettersom stadig flere er forskerkompetente, øker også forskningsaktiviteten og publikasjonspoengene. Det understrekes imidlertid at forskningsmiljøet fortsatt er ferskt og vil trenge noe tid til å etablere seg på høyt internasjonalt nivå.

Kompetansebygging har siden fusjonen vært en uttalt målsetting for styret i Nord og det er igangsatt et stort kompetanseløft for å øke toppkompetansen spesielt. Ved studiested Namsos er dette tatt på alvor, eksemplifisert ved at åtte av førsteamanuensene tilknyttet studiestedet er aktive deltakere i professorkvalifiserings-programmer ved henholdsvis FSH og FSV.

I dekanens rapport i delprosjekt 2 anbefales det å satse på de to studiestedene Bodø og Levanger, og evt. et tredje campus tilknyttet det tredje lokale helseforetaket i regionen, altså

Helgelandssykehuset og Mo i Rana. Dette fortøner seg noe underlig sett opp mot målsettingene for Nord samla sett, men også sett opp mot kravene til faglig bærekraft. I NOKUTs innledende tilsyn med Nord universitet (desember 2016) settes det fokus på at Nord sine studiesteder må ha faglig bærekraft. Vi mener at det strategiske, systematiske og målrettede kompetansehevede arbeidet som er gjort i Namsos viser at små studiesteder har livets rett og at de kan bidra godt for å nå Nord sine målsettinger. Fakultetsledelsen bør heller ha fokus på hvordan man kan bidra til å understøtte de mindre miljøene ytterligere i arbeidet med å øke forskningsaktivitet og forskningsproduksjon til det beste for fakultetet totalt sett. Bruk av investeringsmidler i 2018 ved campus Namsos, med styrking av forskningsmessig infrastruktur på laboratoriene og innkjøp av velferdsteknologi som kan benyttes i forskningsøyemed på vernepleier- og sykepleierutdanningen, er gode eksempler, det samme vil for eksempel tilføring av ekstern professorkompetanse kunne være.

Kriterier for fremtidig studiestedsstruktur

Det vises til kriteriene som er nevnt i Rapport fra delprosjekt 4 samt de to kriteriene som ble lagt til i styremøtet på Stjørdal 11.01.19. Kriterier og indikatorer fra rapporten er understreket i teksten.

1. Forskning av høy kvalitet

Den forangående gjennomgangen viser at studiested Namsos har stort potensiale til å bli et robust forskningsmiljø. Flere av forskningsgruppene i fakultetet har sitt utspring i fagmiljøet i Namsos, men de ansatte deltar også i forskningsgrupper på tvers. Den høye andelen ansatte med forskningskompetanse i Namsos utgjør en vesentlig ressurs for forskningsaktivitet ved fakultetet, og forskningssamarbeid er uavhengig av studiested da det samarbeides med andre miljø i Nord, ved andre universiteter i Norge og internasjonalt. Det tverrfaglige utdanningsmiljøet på studiestedet har også initiert samarbeid og tverrfaglighet i forskningen, blant annet på områder som legemiddelhåndtering og pasientsikkerhet. Vernepleierutdanningen har i samarbeid med NTNU og HiM over lengre tid vært ledende nasjonalt når det gjelder involvering av medforskere i forskningsprosjekter. Forskingen som utføres ved studiestedet har høy relevans for regionen og nasjonen, rettet mot offentlig sektor og da spesielt helse- omsorgssektoren, men også næringslivet representert ved apotekvesenet. En høy andel stipendiater over tid har ført til et godt og støttende stipendiatmiljø, og doktorgradskandidatene ved studiested er i godt driv. Stadig flere har sine veiledere i fysisk nærhet, og fem av ni stipendiater er nå tilknyttet PhD program ved Nord universitet. Det forholdsvis unge forskningsmiljøet tatt i betraktning, er det forventet en økning i publiseringspoeng, flere disputaser samt økning i omfang av bidrags- og oppdragsforskning og deltakelse i større søknader om eksterne prosjektmidler i årene fremover. Siden det kreves professorkompetanse for å stå som prosjektleder ved store søknader, vil søknader ofte bli registrert på annet studiested selv om ansatte ved studiested Namsos står bak. Dette vil endre seg etter hvert om ansatte oppnår professorkompetanse.

2. Høy kvalitet i utdanningen og stimulerende læringsmiljø

Forskningsbasert utdanning dreier seg både om at utdanningen drives i tråd med forskningsbasert pedagogikk og didaktikk, og at innholdet i undervisningen bygger på forskningsbasert kunnskap. Ved studiested Namsos har man i løpet av det siste året oppnådd et solid kompetansemessig grunnlag for å drive med systematisk pedagogisk forsknings- og utviklingsarbeid. En tverrfaglig sammensatt gruppe med en dosent og flere førstelektorer og førsteamanuenser innen pedagogikk utgjør et robust miljø som driver kontinuerlig forskningsbasert pedagogisk utviklingsarbeid, rettet mot alle fire bachelorutdanninger på studiestedet samt master i psykisk helse. Det forskes spesielt på utvikling av didaktiske metoder innen simuleringspedagogikk, medikamentregning, laboratoriearbeid/legemiddelfremstilling, teambasert læring, studentaktive læringsformer generelt og bruk av digital teknologi i undervisningen. Det er god

bredde i fagtilbudet ved studiestedet, og dermed et tverrfaglig undervisningsmiljø, som med fordel kan utvikles ytterligere. Forskningskompetansen i kollegiet med 23 førsteamanuenser og førstelektorer og 9 stipendiater innebærer et stort potensial for å drive forskningsbasert utdanning hva angår innhold i undervisningen og å forankre forskningen i undervisningsmiljøet og tema som er relevant for de fire bachelorprogrammene og masterprogrammet i psykisk helse. Ved årsskiftet 2018/19 drives det forskning på flere områder som understøtter forskningsbasert undervisning: Kvalitetsutvikling og pasientsikkerhet, legemiddelhåndtering, sykepleie ved livets slutt, bruk og utvikling av velferdsteknologi i helsetjenestene, hverdagsrehabilitering blant eldre, psykisk helse i ulike befolkningsgrupper (ungdom, eldre, mennesker med psykiske lidelser), tiltak og helsetjenestetilbud overfor grupper med sammensatte behov, og hvordan utsatte grupper kan påvirke hjelpe- og velferdstilbudet, delta i arbeidsliv og i meningsfulle kultur- og fritidsaktiviteter i dagliglivet. Forskningen foregår i tett samarbeid med praksisfeltet lokalt og regionalt, og sammen med andre forskningsmiljø både nasjonalt og internasjonalt.

Flere av forskningsprosjektene er tverrfaglige, og samlet bidrar forskningen på studiestedet til høy kvalitet i utdanningsprogrammene og et stimulerende læringsmiljø for studentene, som i økende grad framover kan involveres i forsknings- og utviklingsprosjekter (eksempelvis gjennom bachelor- og masteroppgaver i tilknytning til pågående forskning). Som ellers ved FSH har studiestedet mye å gå på når det gjelder tilrettelegging for internasjonalisering, men det pågår et målrettet arbeid med dette. Tilpasning av studieprogram til de nye retningslinjene for helse- og sosialutdanningene (RETHOS) vil gi dette arbeidet et løft, men utfordringene er knyttet til å få innpasset minimum 3 måneders praksis i profesjonsutdanningene innenfor rammer satt av læringsutbytter og nasjonale rammeplaner. Utdanningene som tilbys ved studiestedet har høy relevans for arbeidslivet, alle kandidater får arbeid etter endt utdanning og kvaliteten på uteksaminerte kandidater er vurdert god. Videre har etter- og videreutdanning til regionen stått sterkt i Namdalen gjennom etterutdanningsnettverket i Namdalen, EiNA, der Nord universitet har en sentral rolle.

På lik linje med andre studiesteder lokalisert til små byer er det studentsosiale tilbudet mindre enn på større steder. Dette er en utfordring som krever samarbeid med blant annet lokalt næringsliv, frivillige lag og organisasjoner. Høsten 2018 er det satt i gang et samarbeid med Namsos kommune og Namsos næringsforening der studentrådet er involvert, og i januar 2019 er det også kommet i gang samarbeid mellom studentråd, samskipnad, Nord universitet og Namsos frivilligsentral om ulike studentsosiale tiltak. Siden inntaksgrunnlaget ofte er svakere ved små studiesteder unna de store byene, er frafall og gjennomføringsgrad blant studentene områder som må ha høyt fokus. Det arbeides blant annet systematisk på alle utdanningene for å styrke studentenes selvstendige studievaner.

3. Høy attraktivitet for ansatte og studenter

Studiestedet har på grunn av beliggenhet og størrelse ingen fordel når det gjelder tiltrekning av ekstern toppkompetanse eller eksterne søkere til førstestillinger og stipendiatstillinger. Forskningsmiljøet er som tidligere nevnt i stadig utvikling, og er slik sett mer attraktivt enn tidligere. Ansatte i professorløp vil for eksempel gjennom sin "utdanning" naturlig knytte nye nasjonale og internasjonale kontakter. Et mulig tiltak kan ellers være å invitere gjesteforskere for kortere eller lengre perioder. Potensiale for å etablere aktive avtaler om samarbeid med sterke fagmiljøer nasjonalt og internasjonalt er også godt til stede. Det finnes allerede eksempler på dette, og dette må videreutvikles.

Utdanningstilbudet ved studiestedet er attraktivt og har gjennomgående høye søkertall, men noe lavere andel førsteprioritetssøkere sammenlignet med mer sentrale studiesteder. Både farmasi- og paramedisinstudiet rekrutterer nasjonalt. I konkurranse med tilsvarende utdanninger i landets storbyer må imidlertid Nord universitet være proaktive på andre områder for å trekke til seg de

beste studentene. Farmasiutdanningens samarbeid med NTNU om master i farmasi, et tilbud som kom i stand i 2015 der ansatte hos oss har ansvar for 2 kurs/emner, ga for eksempel en umiddelbar økning i antall søknader og inntakskvalitet på studentene. Det er i økende grad lagt til rette for at bachelorstudenter kan delta i forskningsvirksomhet men det er viktig å ha stort fokus på attraktivitet for både å tiltrekke seg studenter og ansatte fremover.

Namsos er per i dag en fullverdig campus med infrastruktur som bibliotek, kantine, studentorganisasjon, studentrådgiver, studentvelferd, studentboliger, barnehage. I tillegg har Namsos 6 ansatte på IT og drift, samt administrativt ansatte på fakultets – og virksomhetsnivå.

4. Kunnskaps- og forskningsbasert utvikling i regionen.

Region Namdal er en sårbar region med stort behov for kompetanse. Studiested Namsos har faglig høy kvalitet og utdanner kandidater med relevans for det regionale arbeidslivet. Gjennom etterutdanningsnettverket EiNA har fagmiljøet i tett samarbeid med lokale og regionale samarbeidspartnere kunnet tilpasse etter- og videreutdanningstilbud, og det er i flere perioder gitt tilbud om desentralisert sykepleier- og vernepleierutdanning i regionen. Det drives forskning på relevante områder for regionen, og i et tett samarbeid med lokale og regionale samfunnsaktører. Vår grunnleggende tenkning om samfunnsoppdraget har vært at en nær dialog med praksisfeltet/regionen er en **forutsetning** for å fylle vår rolle som høyere utdanningsinstitusjon; den bidrar til nødvendig relevans i innhold i studiene, og den hjelper oss til å fange opp relevante problemstillinger for forskningssamarbeid med praksisfeltet/regionen. Ut fra en slik tenkning har vi utviklet faglig kvalitet på utdanningene og kompetanse i staben, samtidig som vi har bidradd til forskning og kompetanseutvikling i hele Namdalen. Partnerskapstanken har stått sterkt.

5. Regionalt engasjement og bidrag.

Studiestedet har jobbet strategisk med grunnleggende samarbeidsstrukturer med omgivelsene i lang tid, for eksempel gjennom “Etterutdanningsnettverket i Namdalen” (EiNa) (fra 1998 – d.d.), det mangeårige prosjektet “Kunnskapsbasert verdiskaping” (2000 - 2011), et prosjekt som gikk over i “Partnerskap Namdal” (2011-d.d.). Disse partnerskapene har gjort at studiestedet har blitt oppfattet som en viktig institusjon for samfunns- og næringsliv i Namdalen. Vi har vært synlige, og det er en opplevd nærhet mellom høgskolen/universitetet og omgivelsene. Konkrete eksempler på resultater av partnerskapene er bl.a. etablering av bachelorutdanning i farmasi (som en av to i Norge på etableringstidspunktet), “Kunnskapscenter for laks og vannmiljø” (KLV) i Namdalen, samt etablering av teater nonSTOP. Teateret er en unik lærings- og forskningsarena, som startet som et forskningsprosjekt ved vernepleierutdanningen i 2008. Teater nonSTOP er landets eneste profesjonelle teaterensemble for skuespillere med utviklingshemming, og har som formål å være en politisk formidlingskanal der stemmen til personer med utviklingshemming forsterkes i det offentlige rommet. Teateret eies og ledes i dag av Namsos kommune, men driftes i samarbeid med Nord universitet som praksisarena for vernepleierstudenter, og er et godt eksempel på regionalt engasjement som bidrar både som undervisningsarena, og i kunnskapsutvikling og forskningsprosjekter. Det er i tillegg en rekke eksempler på samarbeidsprosjekter hvor fagansatte har samarbeidet om FoU-prosjekter på og med samfunns- og næringsliv i Namdalen. I flere av disse prosjektene har studenter vært involvert i arbeidet. Uten de langsiktige partnerskapene vil mange av disse prosjektene ikke vært realisert.

Samhandling med HNT (Sykehuset Namsos) og en samlet kommunehelsetjeneste i region Namdal har vært en forutsetning for det gode ryktet som sykepleierutdanningen har fått mht god kvalitet på praksisstudiene. Etter hvert har også de andre bachelorutdanningene i Namsos fått nytte godt av

dette, samtidig som kommunehelsetjenesten også har blitt en nær samarbeidspartner. Selv med stadig større klasser ved sykepleierutdanningen (100+), samtidig med flere studenter fra spesielt vernepleierutdanning, har praksisfeltet strukket seg for å greie å ta imot flere studenter. For å ivareta og videreutvikle god kvalitet på praksisstudiene har samarbeidsprosjekter for å systematisere det pedagogiske opplegget rundt den enkelte student vært sentralt (for eksempel "Praksisprosjektet" ved vernepleierutdanningen). Praksisfeltet tar samtidig selvstendig initiativ til pedagogiske forbedringsprosjekter, noe som viser et engasjement og et medansvar for alle bachelorutdanningene i Namdalen. Uten dette eierforholdet til utdanningene hadde det ikke vært mulig å øke kapasiteten på sykepleierutdanningen som er gjort de siste fem årene.

Her har også EiNa (Etterutdanningsnettverket i Namdalen) hatt stor betydning for samarbeidet og opplevd eierskap, i og med at dette nettverket har vært organisert som et kooperativ, der både høgskolen/universitetet, sykehuset og kommunene har vært medeiere og sammen tatt ansvar for etterutdanningsbehov ved institusjonene. En kan si at dette partnerskapet er en uvanlig, men innovativ, måte å samarbeide på, som har gitt mange positive sideeffekter, - ut over å tilby etterutdanning.

Det høye antallet vitenskapelig ansatte med forskningskompetanse ved studiested Namsos innebærer også et uutnyttet potensial for samarbeid med kliniske forskere i helseforetaket, og høsten 2018 ble det tatt initiativ fra Innovasjonsklinikken ved helseforetakets FoU avdeling for å skape uformelle møteplasser mellom ansatte fra helseforetaket, kommunehelsetjeneste, lokalt næringsliv og vitenskapelig ansatte ved universitetet gjennom konseptet Helsehagen. Det er så langt avholdt felles møter og felles forskningslunsj, samt planlagt en Work-shop i februar 2019.

Nord universitet i Namsos har siden 2011 vært en aktiv part i Partnerskap Namdal sammen med 14 kommuner i Namdal Regionråd og TFou (fra 2016). Partnerskapet har inngått samarbeidsavtale på rektornivå og har som strategisk formål "å bidra til økt samhandling i Namdalen mellom universitet, forskningsinstitusjoner, offentlige virksomheter og næringsliv, samt bidra til realisering av kompetanseintensiv nyskaping i Namdalen".

Partnerskap Namdal har i denne periode vedtatt fire satsingsområder som det arbeides med:

- Helse
- Oppvekst/skole
- Bioøkonomi - blå og grønn sektor
- Opplevelsesnæringer

Satsingsområdene er i tråd med Nord universitet sin overordnede strategi og bidrar til flere prosjekter som øker kompetansen i regionen. De samme satsingsområdene avspeiles også i Namdal regionråd sin vedtatte Namdalsstrategi. Videre tok Partnerskapet i 2017 initiativ til en mulighetsstudie for å utrede Nord universitet sin rolle i et nytt Campus Namdal. Mandatet var å utrede mulighetene for en nytt og fremtidsrettet campus som arena for utdanning, FoU, samhandling og verdiskaping i Namdalen. Videre skulle mulighetsstudien se på Campus Namdal som et samlet utviklings- og kompetansemiljø i Namsos sentrum som del av byutviklingen og rollen som regionby. Prosjektet er nå i en neste fase og utredes videre med Namsos kommune i førersetet. Trøndelag fylkeskommune er også blitt en del av prosjektet gjennom arbeidet som pågår med å vurdere Olav Duun videregående skole inn i samme campus Namdal.

Med tanke på annet næringsliv i regionen og studier som tilbys ved Nord universitet, er det naturlig å peke på mulighetene innen blå sektor. Namdalen har et veldig rikt næringsliv innen havbruk, og Kunnskapssenteret for laks og vannmiljø (KLV) er allerede lokalisert til campus i Namsos. Muligheter for

lokal tilstedeværelse for fagmiljø fra Fakultet for biovitenskap og akvakultur bør være både interessant og relevant. Et samarbeid mellom fagmiljøet ved FBA, farmasiutdanningen, KLV og andre kompetansmiljø innen havbruk i Namdalen kunne eksempelvis gi store muligheter for forskning og kunnskapsutvikling på områder av betydning for matproduksjon, lakselusproblematikk og legemiddelbruk i laksenæringen. .

6. Hvor det er viktig for oss å være ut i fra vår strategi

I forhold til samfunnsoppdraget, forsknings- og kunnskapsutvikling i regionen samt strategi 2020 mener fagmiljøet i Namsos at det i tillegg til de store campusene i Bodø og på Levanger er spesielt viktig for Nord universitet å være tilstede både i Namdalen og Helgeland, som ligger langt unna de store universitetene i Trondheim og Tromsø, i tillegg til de store campusene i Bodø og på Levanger. Gjennom en styrking av studiestedet med for eksempel tilstedeværelse av FBA, kan Namsos og Nord med våre utdanninger og forskningsmiljø utvikle noe nytt/bidra til innovasjon som kan bidra til strategien "Globale utfordringer, regionale løsninger". Studiested Namsos har gjennom mange år vist evne og vilje til utvikling og kompetanseheving på tross av sin geografiske plassering utenfor sentrale strøk, og det er hevet over enhver tvil at universitetets tilstedeværelse i Namdalen har stor betydning for regionen.

Namdalsregionen består av 14 kommuner, der alle utenom Namsos, er relativt små, men med store geografiske avstander. Det vil være et stort tap for Namdalsregionens muligheter for vekst og utvikling om campus Namsos, skal nedgraderes til evt. et distribusjonsted for deltidsstudier. Det er kun et heltidsmiljø for både studenter og ansatte som genererer forskningsmiljø. Å bli «nedgradert» til å være et studiested som kun har samlingsbaserte studier, vil eksisterende forskningsmiljø raskt forvitte og attraktiviteten til studiene også avta. Dette underbygges av NoKUTs betraktninger i det innledende tilsynet:

«Med mindre studiestedene ikke bare skal være en fysisk infrastruktur, men også gi studenter og samlingsdeltakere en følelse av å komme til et pulserende læringsmiljø, vil det kreves en kritisk masse av tilstedeværende fagressurser og forskningsaktiviteter. Dette er nødvendig for å skape kompetanseutvikling og – smitte, blant annet gjennom faglig og sosial «mingling» mellom lærekrefter, forskere, studenter, samlingsdeltakere og lokalt næringsliv». (NoKUT-rapport Innledende tilsyn med Nord des 2016, s 18)

For Nord universitet vil en nedgradering av campus Namsos også være svært alvorlig med tanke på å nå målene i strategisk plan, samt å tilfredsstille NOKUTs krav til kvalitet og kompetansenivå. PWC-rapporten i delprosjekt 3 peker spesielt på behovet for å fortsatt utvikle helsefagene da vi vet at samfunnet i framtida sterkt vil etterspørre helsefagskompetanse. To av bachelorstudiene i Namsos, vernepleie og farmasi tilbys kun i Namsos, og begge fagmiljøene tilfredsstiller NOKUTs krav til førstekompetanse. Ved en tenkt flytting av disse studiene vil det ikke være naturlig å ta for gitt at ansatte med førstekompetanse følger med, og akkreditering av studiene kan stå i fare, i alle fall på kort sikt. Campus Namsos har i dag et bredt faglig sammensatt helsefaglig forskningsmiljø med gode muligheter for tverrfaglig samarbeid både innad og med praksisfeltet. Dette er også i tråd med pwc's anbefalinger i delprosjekt 3:

«Vesentlig styrke egen aktivitet innen forskning og utvikling, og etablere sterkere samarbeid med forskningsinstitusjoner, både for å utvikle egen styrke og møte behov for tverrfaglig kompetanseutvikling»

«Offentlig sektor, og spesielt helse- og omsorgssektoren, vil ha behov for nye og langt flere medarbeidere, også med høyere forskningsbasert utdanning, og sektoren trenger i tillegg forskningsbasert innovativ tjenesteutvikling»

Oppsummering

Campus Namsos har en bærekraftig kompetanseprofil med et stabilt fagmiljø, og derigjennom et stort potensial for å nå mål om forskning og forskningsbasert undervisning både på kort og lang sikt. Med 8 ansatte i professorkvalifiseringsløp er det også sannsynlig at Namsos vil nå målet om toppkompetanse innen rimelig tid, og med egne ansatte som vil bli værende og stå lenge i arbeidslivet (jfr. Aldersprofil).

Studiene som tilbys er svært relevante og etterspurte i forhold til regionens behov jfr. PWC rapporten, men også nasjonale behov. Kompetansen som kandidatene representerer er helt avgjørende for sykehus og kommunehelsetjenesten i regionen.

Vi har tett kontakt og nærhet til praksisfelt og samarbeidspartnere både innen utdanning, forskning og innovasjon, og har godt etablerte partnerskap på flere områder som vil være viktige å bygge videre på for Nord universitet i årene fremover.

Fagmiljøet ved campus Namsos mener at vi er på god vei, og ser frem til å videreføre arbeidet med å nå både fakultetets målsettinger og Nord universitet sine overordnede strategier.

Referanser

Aksnes, D. W. m.fl. (2018). *Does size matter? An investigation of how department size and other organizational variables influence on publication productivity and citation impact*, Working paper 2018:14) Oslo: NIFU)

Aksnes (2019). Intervju på Khrono 06.01.19: <https://khrono.no/aksnes-dag-w-aksnes-institutter/nifu-rapport-etter-fusjonene-det-er-ikke-storrelsen-det-kommer-an-pa/255141>

Arbo, P. 2011. *Universitets regionale betydning*. Plan 02/2011 (vol. 43) s. 18 – 22.

Arbo, P og Benneworth, P. (2007). *Understanding the Regional Contribution of Higher Education Institutions: A literature review*. OECD Education Working Paper no 9/2007

Arbo, P. og Gammelsæter, H. *Innovasjonspolitikken scenografi. Nye perspektiver på næringsutvikling*. Trondheim. Tapir Akademisk Forlag

Forskningsrådet (2014). *Regionalt arbeid. Forskningsrådets policy 2014-2018*.

Knappe, G.O. (2018). *Verdensmester på egen region? Den tredje oppgaven*. I Skorstad, B., Pettersen, E. og Wollan, G. Vårt lille land – små samfunn, store utfordringer. Orkana Akedemisk

Kyvik, S. (1995). Are big university departments better than small ones?, *Higher education*, 30(3), 295-304

Spilling, O.R. (2014). *Høgskolenes rolle i regional utvikling, innovasjon og kommersialisering*. NIFU 40/2014

Sæther, B (2000). *Høgskolenes regionale betydning*. Prosjektrapport 2000:9. Oslo NBIR

Våbø, A. & Kårstein, A. (2014): *Robuste fagmiljøer: en litteraturgjennomgang*. Arbeidsnotat 12/2014 Oslo: NIFU